

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 7/2011 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 15 november 2011 Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning och till vissa lagar som har samband med den (RP 115/2011 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- direktör Risto Paaermaa och regeringsråd Kari Parkkonen, arbets- och näringsministeriet
- konsultativ tjänsteman Juha Majanen, finansministeriet

- verkställande direktör Pauli Heikkilä, Finnvera Abp
- direktör Matti Malminen, Konecranes Oyj
- biträdande direktör Pekka Anttila, Metso Abp
- finansdirektör Petri Castrén och direktör Heikki Keränen, Nokia Siemens Networks Oy
- enhetsdirektör Aila Aho, Nordea Bank Finland Abp
- direktör Mikael Nordgren, Finlands Exportkredit Ab
- finansieringsexpert Tommi Toivola, Finlands Näringsliv rf
- direktör Kaija Erjanti, Finansbranschens Centralförbund
- vice verkställande direktör Timo Lindholm, Företagarna i Finland.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning. Syftet med lagen är att trygga finländska exportföretags förutsättningar för konkurrens genom att det införs ett permanent system med exportfinansiering i form av krediter. Efter att lagen trätt i kraft kan Finlands Exportkredit Ab, utöver den nuvarande ränteutjämningsverksamheten, bevilja sådan exportfinansiering i form av krediter på OECD-villkor

som baserar sig på Finnvera Abp:s medelanskaffning. Det föreslås också att bestämmelser om ränteutjämning tas in i lagen och bestämmelserna ska huvudsakligen förbli oförändrade. Samtidigt ska lagen om utjämning av räntan för offentligt understödda export- och fartygskrediter upphävas. Dessutom föreslås i lagen om bolaget Finlands Exportkredit Ab de ändringar som följer av införandet av exportfinansiering i form av krediter.

Dessutom föreslås det att lagen om statens specialfinansieringsbolag ändras. Maximifullmakten för statsborgen i samband med lån och låneprogram för Finnvera Abp:s medelanskaffning höjs från 3,1 miljarder euro till 5,0 miljarder euro. Dessutom ska statens borgensåtagande täcka räntorna på lånen och de lån som ingår i låneprogram samt de ränteväxlings- och valuta-växlingsavtal som behövs för skyddet mot risker

samt övriga motsvarande skyddsarrangemang. I lagen föreslås också en bestämmelse om att staten, i syfte att trygga Finnvera Abp:s medelanskaffning, kan bevilja bolaget kortfristiga lån, om det på finansmarknaden förekommer störningar som utgör ett hinder för medelanskaffning på skäliga villkor.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2012.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet föreslår att lagförslagen godkänns enligt propositionen.

Det permanenta systemet med exportfinansiering i form av krediter ska tillförsäkra finska exportföretag jämlika finansieringsmöjligheter i relation till de viktigaste konkurrentländerna. Exportörer kan erbjudas finansiella lösningar som inte finns att tillgå på marknaden. På grund av skuld kriserna förekommer det för närvarande störningar på den internationella finansmarknaden och de påverkar exportfinansieringen. Bankerna måste bereda sig på kommande skärpta kapitaltäckningskrav och åtgärder som ska öka risktoleransen. De här kraven kan också återspegla sig i tillgången och priset på pengar. De finansiella lösningar som lagen möjliggör stöder den finska exportindustrins konkurrenskraft på den internationella marknaden och den vägen också sysselsättningen.

Enligt arbets- och näringsministeriets gällande förordning ska graden av inhemskt ursprung i exporthandel som omfattas av ränteutjämningskredit vara minst 50 procent. I enskilda fall kan ministeriet godkänna en lägre inhemsk andel, om Finlands intressen i övrigt bedöms bli tillgodosedda på behörigt sätt.

Finnvera tillämpar finländska intressen i sin egen verksamhet utifrån den inhemska andelen (10—60 procent) i exportleveranserna per landskategori (0—7). De finländska intressena anses i regel vara tillgodosedda när kravet på inhemsk andel enligt landskategorin är uppfyllt. Enligt Finnvera går det att göra avsteg från kravet på

inhemsk andel, om projektet anses ha särskild betydelse för den finska samhällsekonomin, effektiviteten i Finnveras exportgarantiverksamhet och Finlands konkurrenskraft.

Utskottet har erfarit att Finnvera i sina interna beslut anser att de finländska intressena är tillgodosedda om kravet på inhemsk andel uppfylls. Om andelen ligger under nivån enligt landskategorin, begär Finnvera ytterligare utredningar av kunden och gör utifrån dem en samlad bedömning av projektet och dess betydelse för de finländska intressena. Om betalningstiden för exportgarantin är kort lägger Finnvera vikt vid den inhemska andelen, men då tillämpas inte något krav på inhemsk andel som är bundet till landsriskkategorin.

Lagförslaget innehåller inga bestämmelser om inhemsk andel. Enligt 19 § 1 mom. ska närmare bestämmelser om ansökan om, beslut om, utbetalning av, kontroll av och rapportering om export- och fartygskrediter plus övriga anknytande villkor utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet. I förordningen kan arbets- och näringsministeriet enligt 7 punkten ges rätt att, i fall som gäller enskilda projekt, av konkurrens- och näringspolitiska skäl avvika från de villkor som ska tillämpas i fråga om finansieringsbeslut. I motiveringen står det att avvikelserna enligt förordningen ska kunna gälla till exempel graden av inhemskt ursprung eller en förlängning av giltighetstiden för en ränta som låsts i samband med köpeavtalet.

Utskottet ser det som viktigt att kravet på inhemsk andel är flexibelt. Om det schematiska

kravet uppfylls bör beslutet kunna fattas utifrån en samlad bedömning, t.ex. enligt Finnveras interna riktlinjer. Bland annat globaliserade finländska företag kan ha svårt att uppfylla kravet i sin exporthandel, om de av kostnadsrelaterade och logistiska skäl har flyttat tillverkningen närmare kunderna. I sådana exportprojekt kan planeringen och delar av tillverkningen ändå finnas i Finland. Företag med säte i Finland kanaliserar sitt utländska resultat till Finland. Med tanke på närings- och sysselsättningspolitiken och de offentliga finanserna är det viktigt att genom flexibel exportfinansiering bidra till ett incitament för företag att ha säte i Finland.

Enligt 4 och 8 § i lagförslaget ska arbets- och näringsministeriet godkänna ränteutjämningsavtal och export- och fartygskrediter av avsevärd betydelse eller på exceptionella villkor. Bestämmelser om villkoren och förfarandet för godkän-

nande ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Enligt motiven ska ministeriet begära yttrande av statsrådets finansutskott före godkännandet.

Sakkunniga har sett det som viktigt att exportföretag som deltar i anbudsförfaranden snabbt får beslut om finansiering, så att de kan ge kunderna bindande finansiella anbud. Arbets- och näringsministeriet har uppgett att besluten i praktiken kan fattas på två—tre veckor. Utskottet anser att det är angeläget att fatta snabba beslut, så att inga affärer går förlorade på grund av att beslutsprocessen drar ut på tiden.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslagen utan ändringar.

Helsingfors den 2 december 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Mauri Pekkarinen /cent
vordf. Marjo Matikainen-Kallström /saml
medl. Lars Erik Gästgivers /sv
James Hirvisaari /saf (delvis)
Johanna Karimäki /gröna
Pia Kauma /saml
Miapetra Kumpula-Natri /sd

Jukka Kärnä /sd
Päivi Lipponen /sd (delvis)
Jari Myllykoski /vänst
Sirpa Paatero /sd
Juha Sipilä /cent
Kaj Turunen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.